

Sexsalg.no

Om internett som prostitusjonsarena og personene som selger seksuelle tjenester der

Ida Elin Kock 2017

Sexsalg.no er finansiert med midler fra Justis- og beredskapsdepartementet.

Innhold

<u>PROSTITUSJONSMARKEDET I NORGE</u>	<u>5</u>
STØRRELSEN PÅ DET NORSKE PROSTITUSJONSMARKEDET- ET UMULIG ESTIMAT	5
ET PROSTITUSJONSMARKEDE I FORANDRING	6
PRO SENTRETS ARBEID RETTET MOT INNENDØRSPROSTITUSJON	6
KARTLEGGINGEN.....	7
<u>INTERNETTARENAENE OG DE FORSKJELLIGE GRUPPENE SOM OPERERER DER....</u>	<u>8</u>
ESKORTENETTSTEDENE	9
DATINGTJENESTER.....	9
SOSIALE MEDIER	9
NETTFORUM	10
SUGAR DATING	10
MENN SOM SELGER SEX TIL MENN	10
UNGE SOM SELGER SEX.....	10
<u>KARTLEGGING AV NETTSTEDET REAL ESCORT</u>	<u>11</u>
ANTALLET ANNONSER VS. ANTALLET PERSONER SOM SELGER SEX	11
NETTSTEDET	12
KUNDEPROFIL/MEDLEMSKONTO	12
BLOGGER	12
OMTALER	13
TELLING AV ANNONSER PÅ REAL ESCORT, APRIL 2017.....	13
FORDELING AV ANNONSER MELLOM DE ULIKE FYLKENE	14
VARIASJONER I APRIL	15
FORDELINGEN MELLOM ANNONSEKATEGORIER OG KJØNN.....	16
KVINNER.....	17
MENN.....	17
TRANSPERSONER	17
KLINIKKER/BYRÅER	17
NASJONALITET	17
INCALL/OUTCALL	17
RISIKO OG SIKKERHET	18
<u>INTERVJUUNDERSØKELSE BLANT BRUKERE PÅ PRO SENTRET.....</u>	<u>19</u>
NASJONALITET	21
ALDER.....	21
OPPHOLDSTID I NORGE	21
BARN OG FORSØRGELSESBYRDE	21
MIGRASJONSERFARING	22
BOLIGFORHOLD	22
ARBEIDSFORHOLD.....	22
INNTJENING	23

ANNONSERINGSFLATER	23
ARBEIDSERFARING UTENFOR PROSTITUSJON	23
OPPLEVELSER AV KUNDEVOLD, DISKRIMINERING OG TRAKASSERING	23
ORGANISERING OG UTNYTTELSE	24
SUPPLERENDE INTERVJUER PÅ PRO SENTRET.....	25
NASJONALITET OG OPPHOLDSTID I NORGE.....	25
ALDER.....	25
BARN OG FORSØRGELSESBYRDE	25
ERFARING MED SEXSALG FRA ANDRE LAND.....	25
BOLIGFORHOLD	25
ARBEIDSFORHOLD.....	25
ARBEIDSERFARING UTENFOR PROSTITUSJON	25
OPPLEVELSER AV KUNDEVOLD, ORGANISERING OG UTNYTTELSE	26
<u>TELEFONUNDERSØKELSE.....</u>	<u>27</u>
UTVALG.....	27
OPPRINGINGEN.....	27
ALDER.....	28
NASJONALITET	28
SPRÅK.....	29
OPPHOLDSTID I NORGE	29
FORSØRGELSESBYRDE I HJEMLANDET	30
BOLIGSITUASJON I NORGE	30
ARBEIDSTED I NORGE	30
KONTAKTFLATER MED KUNDER	30
DISKRIMINERING OG TRAKASSERING.....	30
INTERVJUER PÅ NORSK.....	31
UTNYTTELSE OG SÅRBARHET	32
<u>OPPSUMMERING AV ALLE INTERVJUER.....</u>	<u>33</u>
<u>OPPSUMMERING OG AVSLUTNING</u>	<u>36</u>
KARTLEGGING AV ANNONSER PÅ REAL ESCORT	37
VEIEN VIDERE	38

Prostitusjonsmarkedet i Norge

Prostitusjonsmarkedet deles ofte inn i *innemarkedet* og *utendørs-* eller *gatemarkedet*. Med *innendørsprostituasjon* menes all prostituasjon som avtales utenfor det offentlige rom, *utendørs-* eller *gateprostituasjon* er kjøp og salg av seksuelle tjenester som avtales på gaten (den seksuelle handlingen utføres dog oftest ikke på gaten).¹

Det er innendørsmarkedet som utgjør den største delen av prostituasjonsmarkedet i dag, og slik har det vært de siste 20 årene. Denne delen av prostituasjonsmarkedet blir ofte omtalt som «skjult», det vil si at den foregår utenfor det offentlige rom. I dagens teknologiske samfunn begynner bildet å bli noe annerledes. I takt med at befolkningen lever en større del av livene sine på nett, har også prostituasjonsmarkedet flyttet inn på den samme arenaen. Prostitusjonsmarkedet på internettet er så å si ett tastetrykk unna, og er på mange måter mer tilgjengelig enn de tradisjonelle gateprostituasjonsstrøkene som vi finner i de større byene.

Størrelsen på det norske prostituasjonsmarkedet - et umulig estimat

Den siste store omfangsundersøkelsen av det norske prostituasjonsmarkedet ble gjort av Fafo i 2008.² Denne kartleggingen anslo at mellom 3000-4500 personer solgte seksuelle tjenester i Norge i løpet av året, og at 1700-1900 av disse solgte sex på innendørsmarkedet. Mye har skjedd siden 2008, ikke minst implementeringen av straffelovens § 316, *Kjøp av seksuelle tjenester fra voksne*, i januar 2009. Også endringer i norsk migrasjonspolitikk kan påvirke størrelsen på det norske prostituasjonsmarkedet. Vi så for eksempel at flyktningssituasjonen høsten 2015 medførte et økt politifokus på ut- og bortvisninger av personer uten lovlig opphold, noe som rammet kvinner av nigeriansk opprinnelse i gateprostituasjon hardt.

I Fafos undersøkelse ble det anslått at cirka 29 % av det totale antallet sexselgere i Norge arbeidet på gatearenaen, mens de resterende arbeidet inne. I vårt oppsøkende arbeid i gatemiljøet har Pro Sentret sett en kraftig reduksjon av antallet individer som selger seksuelle tjenester der de siste to årene. Hovedforklaringen på dette er den kraftige nedgangen i gruppen som dominerte gateprostituasjonen i Oslo, kvinner med nigeriansk opprinnelse. Pro Sentret og andre prostituasjonstiltak opplever at gateprostituasjonen har minsket ytterligere siden Fafos kartlegging i 2008.

Hvorvidt antallet personer som selger sex på innendørsarenaen er uforandret, om det er fler eller færre, er det ikke mulig å estimere basert på den begrensede kunnskapen vi har i dag. Andelen av Pro Sentrets brukere som arbeider på innendørsarenaen har vært relativt stabil i løpet av de siste to årene. Selv om dette i hovedsak sier noe om hvilke prostituasjonsarenaer Pro Sentrets brukere benytter, kan det også fungere som indikator når en skal estimere markedsandelen på henholdsvis inne- og utendørsarenaen.

Foreliggende kartlegging er *ikke* et forsøk på å beregne størrelsen på den norske innendørsprostituasjonen. Vi har valgt å lage et øyeblikksbilde av det største annonsestedet for seksuelle tjenester i Norge, slik det framsto i kartleggingsperioden. I tillegg har til sammen 32 personer som selger sex innendørs og som bruker internett i kontaktetableringen med kunder blitt intervjuet.

¹ Dette er en forenklet inndeling, og de delene er ikke nødvendigvis helt separerte fra hverandre.

² Tveit, Marianne & Skilbrei, May-Len, 2008. *Mangfoldig marked: Prostituasjonens omfang, innhold og organisering*. Oslo: Fafo

Et prostitusjonsmarked i forandring

Det norske prostitusjonsmarkedet har gjennomgått store omveltninger de siste 30 årene.

På 1980-tallet var markedet dominert av norske kvinner med rusavhengighet, og de var hovedsakelig aktive i gateprostitusjon. I tillegg fantes prostitusjon fra danserestauranter og utesteder, særlig i de store byene, men mesteparten av transaksjonene fant sted i gatemiljøet.

Fra begynnelsen av nittitallet vokste en annen type prostitusjonsarena fram - massasjeinstituttene. Til å begynne med dominerte norske kvinner også her. Denne gruppen var mer heterogen enn de norske kvinnene i gateprostitusjon. Miljøet var preget av et hierarki der instituttene med kvinner uten rus- eller gateprostitusjonserfaring hadde høyest status.

Selv om norske kvinner dominerte massasjeinstituttene på den tiden, arbeidet det også kvinner av utenlandsk opprinnelse i miljøet. De kom i hovedsak fra Thailand og den Dominikanske Republikk. Fra nitti-tallet og utover har andelen norske kvinner i prostitusjon blitt redusert, og i dag er majoriteten av sexselgerne i Norge av utenlandsk opprinnelse. Hvor stor andel de norske kvinnene utgjør nå er vanskelig å estimere, men kartleggingen av annonser på nettstedet Real Escort (se kapittel tre) viste at de norske annonsørene utgjorde omtrent 10 % av det totale antallet.³

Fra midten av nittitallet sank antallet massasjeinstitutter dramatisk. Grunnen til dette var en kombinasjon av redusert etterspørsel⁴, en økning av negative omtaler i media, økt aktivitet fra politi og andre myndigheter og til slutt en endring i den norske hallikparagrafen i 1995.⁵ Denne endringen gjorde det ulovlig å leie ut lokaler til prostitusjonsaktivitet og var en direkte respons på økningen av antallet massasjeinstitutter på begynnelsen av nittitallet. Etter at de fleste instituttene ble stengt, søkte majoriteten av de som arbeidet der til andre arenaer, som for eksempel leilighetsprostitusjon og gateprostitusjon.

Av de instituttene som ble igjen utover siste halvdel av nitti-tallet og begynnelsen av tusen-tallet var det noen få «norske» institutter. Disse forsvant i forbindelse med Oslo-politiets aksjon «Husløs» som håndhevet hallikparagrafens forbud mot å leie ut lokaler til prostitusjonsformål.⁶ De thailandske instituttene som primært tilbød thaimassasje og aromaterapi var igjen. Pro Sentret har sett en økning av slike institutter i de siste tre-fire årene.

Alt tyder nå på at prostitusjonen i Norge i all hovedsak foregår i leiligheter og hoteller etter avtaler inngått på ulike flater på internett.

Pro Sentrets arbeid rettet mot innendørsprostitusjon

Pro Sentret har tradisjonelt arbeidet tettere opp mot gateprostitusjonen enn innendørsmarkedet, og majoriteten av senterets brukere er tilknyttet dette miljøet. Dog oppsøker også personer som selger sex innendørs oss, særlig for å benytte seg av helsetjenestene ved Pro Sentret.

Pro Sentret har hatt flere ulike prosjekter som rettet seg mot innendørsprostitusjonsmiljøet, men i de siste årene har arbeid rettet mot denne arenaen vært begrenset. Siden begynnelsen av 2000-tallet har

³ Det er stor usikkerhet knyttet til annonsørenes nasjonalitet på Real Escort.

⁴ Skilbrei, May-Len, 2001. *The rise and fall of Norwegian massage parlours: Changes in the Norwegian prostitution setting in the 1990s*. Feminist review 67:63-77.

⁵ Tveit, Marianne & Skilbrei, May-Len, 2008. *Mangfoldig marked: Prostitusjonens omfang, innhold og organisering*. Oslo: Fafo

⁶ Pro Sentret, 2008. *Året 2007*. Oslo: Pro Sentret

Pro Sentret imidlertid ukentlig arbeidet oppsøkende på thailandske massasjestitutter. Per dags dato, er dette vårt eneste oppsøkende arbeid rettet mot innendørsmarkedet.

Kartleggingen

Denne kartleggingen har hatt flere mål. De kan sammenfattes slik:

- Økt kompetanse/kunnskapsheving om sexselgere på internett og deres situasjon
- Finne eventuelle indikasjoner på utnyttelse, organisering og menneskehandel
- Beskrive omfanget av annonser på det markedsledende nettstedet for annonsering av seksuelle tjenester i en begrenset periode

Deler av informasjonen som har blitt samlet inn skal brukes internt til tjenesteutvikling på Pro Sentret og gjengis derfor ikke i rapporten.

Vi har valgt å fokusere på *personer med kvinnelig kjønnsuttrykk som selger sex innendørs og som bruker internett for å etablere kontakt med kunder*. Grupper som bruker internett som kontaktflate med kunder, men som ikke er inkludert i denne kartleggingen er:

- Menn som hovedsakelig selger sex til menn
- Personer under 18 år
- Prostitusjon på nettsider med andre formål, så som dating

Denne rapporten består av tre deler:

- Telling og oppsummering av annonser på nettstedet realescort.eu i april måned 2017
- Sammenfatning av intervjuer med kvinner på Pro Sentret som bruker internett for å komme i kontakt med kunder
- Svar fra telefonintervjuer med personer som annonserer for seksuelle tjenester på realescort.eu

I tillegg til materialet ovenfor har vi også innhentet informasjon fra forskjellige aktører på prostitusjonsfeltet. Disse aktørene er prostitusjonstiltakene Nadheim i Oslo og Albertine i Stavanger samt politi i Oslo og Stavanger/Rogaland.

Internettarenaene og de forskjellige gruppene som opererer der

Kommersiell sex forgår på flere flater på internettet. Det er derfor ikke hensiktsmessig å snakke om internett som en arena, men snarere mange forskjellige arenaer der forskjellige grupper sexselgere opererer. Nedenfor redegjør vi for noen av arenaer der sexsalg avtales.

Eskortenettstedene

Det finnes flere såkalte eskortenettsteder som opererer i Norge. På disse nettstedene annonseres salg av seksuelle tjenester åpenlyst. Disse nettstedene kan være mer eller mindre operative. I dette kartleggingsarbeidet har vi observert flere nettsteder med lav eller ingen aktivitet. Funksjonaliteten varierer også veldig, fra svært brukervennlige nettsteder med mange funksjoner til enklere nettsteder som kun inneholder tekstbaserte annonser uten bilder.

De eskortenettstedene Pro Sentret har observert retter seg primært til mannlige kunder, og det er hovedsakelig kvinner og transkvinner som annonserer tjenestene sine her. Noen få menn annonserer også på disse nettstedene. Disse mannlige annonsørene selger sex til menn, til par eller til kvinner.

Det er Pro Sentrets inntrykk at nettstedet realescort.eu er den største arenaen for annonsering av seksuelle tjenester i Norge i dag, noe som også bekreftes av hjelpetiltakene og politiet vi har vært i kontakt med i forbindelse med denne kartleggingen. Nettstedet beskrives inngående i kapittel tre.

Datingtjenester

Det finnes indikasjoner på at forskjellige datingtjenester så som Tinder, Match, C-date og Grindr også brukes for å etablere kontakt mellom sexselgere og kjøpere. I denne kartleggingen har ingen av de intervjuede personene brukt disse tjenestene, men noen få har oppgitt at de kjenner personer som gjør det. Pro Sentrets kunnskap om denne arenaen er begrenset, og vi har heller ikke hatt noen tilstedeværelse på disse flatene i forbindelse med denne kartleggingen.

Sosiale medier

Kontaktetablering mellom selgere og kjøpere av seksuelle tjenester foregår også på forskjellige sosiale medier. Omfanget av kontaktetablering på sosiale medier er derimot vanskeligere å si noe om.

En svensk kartlegging fra 2015⁷ beregnet omfanget av annonsering av seksuelle tjenester på Facebook og Twitter i Sverige. Omfanget ble estimert til 25 twitterkontoer og cirka 30 kontoer eller grupper på Facebook. De kontoene som ble identifisert tilhørte både enkeltpersoner og kommersielle aktører som brukte sosiale medier for å sende trafikk til forskjellige eskortenettsteder og lignende. Hvorvidt bruken av nevnte sosiale medier er større eller mindre i Norge vet vi ikke, men gitt at Sverige og Norge er relativt like land, finnes det grunn til å anta at tallene fra den svenske undersøkelsen også har relevans for Norge.

Pro Sentrets kunnskap om sosiale mediers rolle i annonsering av seksuelle tjenester er begrenset. Det forekommer at brukere forteller oss at de, eller personer de kjenner, bruker sosiale medier i kundekontakt, men dette er informasjon av mer anekdotisk karakter. Av de 32 sexselgere som ble

⁷ Länsstyrelsen i Stockholms län, 2015. *Prostitutionen i Sverige 2014: En omfattningskartläggning*. Stockholm: Länsstyrelsen i Stockholms län.

intervjuet i forbindelse med denne kartleggingen har kun én oppgitt at hun bruker sosiale medier, i tillegg til sin annonse på nettstedet Real Escort.

Noen annonsører på realeescort.eu tilbyr tilleggstjenester via sosiale medier som Whatsapp og Snapchat. Tjenestene de som tilbyr er hovedsakelig videosnutter, bilder eller chat/telex.

Nettforum

Avtaler om kjøp og salg av seksuelle tjenester forekommer også på forskjellige typer nettforum, særlig forum som retter seg mot personer som søker tilfeldige seksuelle kontakter. Pro Sentret har erfaring med dette fra tidligere arbeid opp mot miljøer der gutter og menn selger sex, men har per i dag lite kunnskap om bruken av nettforum i den kvinnelige delen av markedet.

Sugar dating

Et fenomen som har fått en del oppmerksomhet i norske media de siste årene, er «sugar dating». Deltakerne i sugar dating består av en «Sugarbaby», en ung person, og en «Sugar daddy/mama», en eldre person med god økonomi. Sugarbabyen får for eksempel gaver, restaurantbesøk, reiser og lignende i bytte mot selskap og/eller seksuelle ytelser. Fenomenet befinner seg i en rettslig gråsoner og det forekommer mest sannsynlig transaksjoner som faller innenfor norsk lovs definisjon av prostitusjon. I denne kartleggingen har vi ikke inkludert personer som er involvert i sugar dating, da dette krever en annen metodikk og monitorering av andre flater.

Menn som selger sex til menn

Som nevnt er det svært få menn som tilbyr seksuelle tjenester på eskortenettstedene for kvinner. Fra tidligere undersøkelser vet vi at det finnes egne eskortenettsteder for menn, primært for menn som selger sex til menn. Likeledes at menn oftest benytter seg av andre internettplater enn kvinner gjør. En stor del av den mannlige prostitusjonen foregår på datingapper, som for eksempel *Grindr* eller på nettsamfunn for skeive. I denne kartleggingen har vi ikke inkludert menn som selger sex til menn.

Unge som selger sex

Personer under 18 år opererer i hovedsak ikke på de tradisjonelle prostitusjonsarenaene. Flater som brukes for kontaktetablering er for eksempel nettsamfunn som retter seg mot unge, datingapper eller sosiale medier. Transaksjonen kan også inneholde andre vederlag enn rent økonomiske, for eksempel rusmidler, overnatting eller innpass i ulike miljøer.⁸

Pro Sentret møter sporadisk personer som selger sex i prostitusjonsmiljøet i Oslo som fremstår som om de er under myndighetsalder, men som har identifikasjonspapirer som viser at de er over 18 år. Det er ikke uvanlig at disse personene har solgt sex i andre europeiske land før de ankommer Norge.

En gruppe unge som består av personer både med og uten varig opphold i Norge er enslige mindreårige asylsøkere. Det har blitt uttrykt en sterk bekymring for denne gruppen når det gjelder salg av seksuelle tjenester.⁹ Kunnskapen er dog svært begrenset, og hvilke arenaer og flater denne gruppen bruker for å komme i kontakt med kunder vet vi lite om.

⁸ Bjørndal, Ulla, 2017. *Sex som kapital. Om unge som bytter sex: Utforskning av seksualitet, sårbarhet, grenser og press*. Oslo: Pro Sentret

⁹ Warpe Sangesland, Sarah, 2017. *Mistanker og magesfølelse: Hjelpemidlet i Oslo sin kunnskap om enslige mindreåriges erfaringer med salg/bytte av sex*. Oslo: Pro Sentret

Kartlegging av nettstedet Real Escort

Vi har valgt å kartlegge nettstedet realescort.eu. Dette er ikke det eneste nettstedet for annonsering av seksuelle tjenester, men er etter alt å dømme det største i Norge per dags dato.

I intervjuundersøkelsen blant brukerne på Pro Sentret spurte vi om hvilke nettsteder kvinnene brukte for å komme i kontakt med kunder. Samtlige informanter som har blitt intervjuet i denne kartleggingen oppga at de brukte nettstedet Real Escort. Også de prostitusjonstiltakene som Pro Sentret har konsultert anslår at dette er det markedsledende nettstedet i Norge, noe som også bekreftes av politiet.

Realescort.eu drives av *BLS advertising GmbH*, med adresse i Gladbeck, Tyskland. Nettstedet opererer i sju land: Norge, Sverige, Danmark, Finland, Spania, Italia og Polen. Det er Norge som har desidert flest annonser med 818 stykker (26.06.2017). Til sammenligning har Sverige 172, Danmark 43, Finland 19, Spania 26, Italia 15 og Polen 18, til tross for at disse landene er mer folkerike enn Norge. Slik vi kjenner markedet er det rimelig å anta at realescort.eu er markedsledende når det gjelder annonsering av prostitusjonstjenester i Norge

De som annonserer på Real Escort og andre lignede nettsteder er svært eksplisitte i hvilken type seksuelle tjenester de tilbyr, så til den grad at innholdet trolig «utvetydig fremmer, tilbyr og formidler prostitusjon». Straffelovens § 315 *Hallikvirksomhet og formidling av prostitusjon* lyder:

Den som

- a) fremmer andres prostitusjon, eller
- b) leier ut lokaler og forstår at lokalene skal brukes til prostitusjon eller utviser grov uaktsomhet i så måte, straffes med bøter eller fengsel inntil 6 år.

Den som i offentlig kunngjøring utvetydig tilbyr, formidler eller etterspør prostitusjon, straffes med bøter eller med fengsel inntil 6 måneder.

Når nettstedene likevel vanskelig kan rammes av hallikbestemmelsen er det fordi serverne de ligger på er lokalisert i andre land og opererer utenfor norsk jurisdiksjon.

Fra politisk hold har det blitt gjort forsøk på å regulere disse nettstedene, også når serveren er lokalisert utenfor Norge. I 2016 voterte Stortinget over et representantforslag om en endring i straffeloven slik at den også omfattet hallikvirksomhet via internett. Forslaget handlet om å gjøre det mulig å pålegge såkalte *Internet Service Providers* å blokkere sider som bedriver hallikvirksomhet på nett, det vil si også nettsteder som har servere i andre land. Forslaget ble imidlertid ikke vedtatt

Antallet annonser vs. antallet personer som selger sex

Det er viktig å poengtere at antallet annonser ikke samsvarer med antallet personer som selger sex. En person kan legge ut et ubegrenset antall annonser på Real Escort, og vi ser ofte at en person kan ha mange forskjellige annonser ute samtidig. Personer som tilbyr sine tjenester i flere fylker må lage og betale for en annonse for hvert enkelt fylke. I tillegg ser vi eksempler på at samme telefonnummer er brukt i flere annonser, men under forskjellige navn, mest sannsynlig for å øke kontaktflaten med potensielle kunder. En person kan også ha flere forskjellige telefonnummer og annonser. I denne kartleggingen har vi ikke sett at flere personer bruker samme telefonnummer, men fra tidligere vet vi at

dette også forekommer. Det er derfor umulig å estimere hvor mange personer som egentlig annonserer for seksuelle tjenester på Real Escort.

Oslopolitets menneskehandelsgruppe anslår at 100-150 personer selger sex via Real Escort i Oslo per døgn. I den perioden Pro Sentret talte annonser på Real Escort var det gjennomsnittlig 393 annonser ute. Dersom menneskehandelsgruppa har rett er diskrepansen mellom antallet personer og antallet annonser stor. Imidlertid er det stor turn-over i prostitusjonsmarkedet, noe som innebærer at det ikke nødvendigvis er de samme 100-150 personene som selger sex i Oslo til en hver tid. Det totale antallet personer som selger sex i Oslo i løpet av et år, er derfor sannsynligvis betydelig høyere.

Nettstedet

På førstesiden av realescort.eu vises annonser usortert, det vil si fra forskjellige geografiske deler av Norge og nettsidens kategorier er blandet. I sidemenyen kan en velge mellom kategorier som «jenter», «gutter», «par», «ts/tv» (transkjønnet), «homofile», «byråer», «klinikker», «klubber» og «duoer». I tillegg finnes rubrikker med navn «blogger», «anmeldelser» og «tjenester». Valget «tjenester» i sidemenyen kobler til en type ordliste som forklarer de forskjellige seksuelle tjenestene som tilbys. Siden kan vises på 18 forskjellige språk.

Det finnes en boks for fritekstsøk og for avansert søk. I avansert søk er det mulig å velge kjønn, nasjonalitet, fylke/by/bydel og hvilke tjenester sexselgeren tilbyr. De tjenester som listes opp er «klikkbare» og lenket til en type ordliste som forklarer de forskjellige seksuelle aktivitetene i tekst og bilde. Det er også mulig å gjøre søk på utseendekarakteristika, som for eksempel hårfarge, bryststørrelse, piercinger, skostørrelse etc.

Annonsørene på realescort.eu betaler for å annonsere. En alminnelig annonse kan bestilles for 15, 30 eller 60 dager, og koster mellom 750 og 2200 kroner avhengig av tidsrommet annonsen ligger ute på nettstedet. Det finns også dyrere alternativer som «forsideannonsering», «prioriteringsannonser» og «kategoriannonser», som alle handler om å øke synligheten og trafikken til en annonse. Disse kan bestilles for 3, 5, 10 eller 15 dager, og koster mellom 450 og 2100 kroner. Betalingsalternativene som angis er forskjellige såkalte pre-paid credit cards, wire transfer og PaySafe. Real Escort tilbyr i tillegg et eget betalingsalternativ kalt RealEscort Wallet, der annonsøren, ved hjelp av noen av de ovenfor nevnte betalingsalternativene, overfører penger til en elektronisk lommebok.

Annonsene vises sidevis. En side inneholder maksimalt 35 annonser. Hvor mange annonser som vises i et gitt fylke eller en gitt by varierer veldig, fra en håndfull og opp til hundretalls.

Kundeprofil/medlemskonto

Det koster ikke noe å opprette en kundeprofil (medlemskonto) på Real Escort. En profil kreves for å skrive anmeldelser, for å kontakte annonsørene via meldingsfunksjonen, for å abonnere på sexselgernes blogger, samt for å få adgang til flere bilder i annonsene. En trenger dog ikke en profil for å få adgang til telefonnumrene til sexselgerne, lese anmeldelser, gjøre søk etc. Obligatorisk informasjon som kreves for å opprette en profil er e-postadresse, kjønn, nasjonalitet og ønsket språk. Pro Sentret har i denne kartleggingen valgt å ikke opprette en kundeprofil, men har kun brukt de funksjonene og den informasjonen som er tilgjengelig offentlig.

Blogger

Visse annonsører har en blogg linket til annonsen sin. Det er mulig å gå direkte til bloggene fra førstesiden på Real Escort. Det er omtrent like mange norske og utenlandske blogger. Tatt i

betraktning at norske annonsører kun utgjør 10 % av det totale antallet, er det en overrepresentasjon av norske bloggere.

Innholdet i disse bloggene går mye på reiseplaner og tilgjengelighet for treff, særlig i de utenlandske bloggene. De kan også inneholde tilbud, for eksempel «happy hour» eller forskjellige typer pakkeløsninger.

De norske bloggene inneholder ofte mer dagboklignende stoff, som for eksempel fortellinger om sexminner eller refleksjoner rundt å selge sex. I bloggene har vi også sett eksempler på konflikter mellom sexselgere, eller konflikter mellom sexselgere og kunder som har gitt dårlige omtaler.

Omtaler

Annonsørene har mulighet for å linke en funksjon til annonsen sin, der kunder kan skrive omtaler av hvordan de opplevde sexselgernes tjenester. Det er også mulig å gå direkte til omtalene fra startsidene på Real Escort.

Det er høy aktivitet blant kundene som skriver omtaler. I uke 16 talte vi 42 ulike omtaler. De fleste omtalene er positive, som for eksempel:

Denne jenta legger sjela si i det hun leverer. Tia er en genuin menneske som er veldig lett å være med. Jeg var litt nervøs men hun fikk meg til å føle meg komfortabel veldig fort. Jeg fikk hennes fulle oppmerksomhet gjennom hele besøket, ekte kjæreste opplevelse. (Hentet fra Real Escort i uke 16)

Oftest handler de positive omtalene om at kunden opplevde tjenesten som «ekte» som sitatet ovenfor viser. Godt samsvar mellom bilder i annonsen og sexselgeren oppleves også som positivt.

Negative omtaler handler ofte om at bildene i annonsen ikke overensstemmer med virkeligheten, manglende hygiene, at tjenesten oppleves som forsert, dårlig utført eller «uekte»:

Dette var et mareritt og en komplett sløsing med penger. Shabby litt flat og en gammel dame med disastourous massasje ferdigheter. (Hentet fra Real Escort i uke 16)

Både i intervjuer og i samtaler med brukere på Pro Sentret har kundeomtaler kommet opp som tema. Mange opplever det som problematisk at kundene kan skrive omtaler om tjenestene, samtidig som flere gir uttrykk for at de er mer og mer avhengige av å få gode anmeldelser for å få nok kunder. En kvinne fortalte at en kunde hadde skrevet en svært negativ omtale av henne fordi hun valgte å ikke møte ham. Etter flere runder med administratorene på Real Escort, hadde hun klart å få omtalen slettet. Kvinnen opplevde at Real Escort var motvillige til å slette omtalen, og at de «alltid står på kundenes side».

Ikke alle annonsører tillater omtaler, men ut i fra hva vi observerte gjør de fleste det. Dette er en relativt ny funksjon for nettstedet, og det er verdt å følge med på utviklingen fremover. Potensielt sett kan økt bruk av kundeomtaler føre til at det i større grad blir kjøpers marked og begrense sexselgernes forhandlingsrom.

Telling av annonser på Real Escort, april 2017

For å få en oversikt over aktiviteten på nettsiden brukte vi april måned på å følge med på annonser. Dette gjorde vi gjennom å registrere antall annonser per fylke hver uke i april. Vi registrerte også

antallet kvinner, menn, trans, duoer, par, klinikker og byråer som annonserte i de ulike fylkene. Videre så vi på nasjonalitet, om de tok incall og/eller outcall, nasjonalitet og hvilke former for sex som tilbys.

Fordeling av annonser mellom de ulike fylkene

Tabell 1: Antall annonser på Real Escort i Norge i april 2017, fordelt på fylker samt et gjennomsnitt per fylke

	Uke 14	Uke 15	Uke 16	Uke 17	Gjennomsnitt per uke i april
Akershus	63	46	30	53	48
Aust Agder	8	4	8	6	6,5
Buskerud	51	68	40	44	50,75
Finnmark	3	5	5	4	4,25
Hedmark	35	11	11	13	17,5
Hordaland	110	106	73	68	89,25
Møre og Romsdal	17	23	14	23	19,25
Nordland	14	14	10	10	12
Nord Trøndelag	10	9	9	10	9,5
Oppland	25	16	11	14	16,5
Oslo	432	424	337	380	393,25
Rogaland	99	89	73	85	86,5
Sogn og Fjordane	8	4	3	3	4,5
Sør Trøndelag	53	38	26	40	39,25
Telemark	22	19	18	14	18,25

	Uke 14	Uke 15	Uke 16	Uke 17	Gjennomsnitt per uke i april
Troms	20	21	11	31	20,75
Vest Agder	23	20	26	31	25
Vestfold	40	32	22	42	34
Østfold	42	29	28	39	34,5

Vi kan se at det er ett fylke som dominerer på annonsemarkedet og det er Oslo, med et gjennomsnitt på 393,25 annonser i april. Hordaland og Rogaland er fylkene som kommer etter med 89,25 og 86.5 i gjennomsnitt. Dette er fylker med rundt en halv million innbyggere og hvor to store byer, Bergen og Stavanger, er lokalisert. Videre har Buskerud et gjennomsnitt på 50,75 og Akershus 48 per uke. Dette er fylker som ligger nær Oslo, og vi ser at en del annonserer at de er i Oslo, Akershus og Buskerud samtidig eller rett etter hverandre.

Fem fylker har mellom 40 og 20 annonser i gjennomsnitt per uke i april, mens ni fylker har under 20. Finnmark og Sogn og Fjordane hadde færrest annonser i april med et gjennomsnitt på 4,5 per uke.

Variasjoner i april

Vi så en stor variasjon i antall annonser fra uke til uke på Real Escort i løpet av april. Dette skyldes trolig at det var påske i april med helligdager i slutten av uke 15 og begynnelsen av uke 16. Vi så en betraktelig nedgang av annonser siste del av påsken. I uke 16 hadde 14 fylker lavest antall annonser i april. I Oslo var det en nedgang på 95 annonser fra uke 14 (432 annonser) til uke 16 (337 annonser). Antall annonser tok seg noe opp i uke 17, men tallene var fortsatt betraktelig lavere enn i uke 14 i de fylkene som hadde høyest gjennomsnitt av annonser i april.

Pro Sentrets erfaring er at mange som selger sex tar seg fri og reiser til familie og venner i høytider som påske og jul. Nedgangen var dermed ikke overraskende.

Fordelingen mellom annonsekategorier og kjønn

Tabell 2: Prosentfordeling mellom hvem (kvinner/menn/trans/duoer/par/klinikker/byråer) som annonserer for salg av sex på Real Escort i april 2017, fordelt på fylker

	Kvinner	Menn	Trans	Duoer	Par	Klinikker	Byråer
Akershus	81 %		4 %		1 %	14 %	
Aust -Agder	96 %		4 %				
Buskerud	81 %	0,5 %	2 %			16,5 %	
Finnmark	100 %						
Hedmark	94 %		1,5 %	3 %	1,5 %		
Hordaland	90 %	2 %	4 %	0,5 %	0,5 %	3 %	
Møre og Romsdal	92 %		4 %			4 %	
Nordland	96 %		4 %				
Nord Trøndelag	95 %	5 %					
Oppland	95,5 %	1,5 %	3 %				
Oslo	78 %	1,5 %	5 %	1 %	0,5 %	13 %	11 %
Rogaland	82,5 %	2 %	5 %		0,5 %	9 %	1 %
Sogn og Fjordane	100 %						
Sør Trøndelag	88,5 %	3 %	4,5 %			4 %	
Telemark	95 %		2,5 %	2,5 %			
Troms	95,5 %	1 %	2,5 %			1 %	
Vest- Agder	81 %		15 %			4 %	
Vestfold	95 %	1 %	2 %	2 %			
Østfold	95,5 %		1,5 %			3 %	

Kvinner

Det er kvinner som dominerer blant annonsørene på Real Escort. I 10 av 19 fylker var 95 % eller flere av annonsørene kvinner. Kun ett fylke hadde under 80 % kvinnelige annonsører i april 2017, og det var Oslo hvor 78 % oppga at de var kvinner. Oslo hadde 13 % annonser for klinikker og 11 % annonser for byråer, som i all hovedsak også ser ut til å være annonser for kvinner.

Menn

I ni fylker var det menn som annonserte for seksuelle tjenester i april 2017. Det er generelt få menn som annonserer på Real Escort og det var ingen fylker med mer enn 5 % mannlige annonsører.

Transpersoner

Det var kun tre fylker hvor vi ikke registrerte annonsører som var transpersoner. I alle utenom ett fylke var det under 5 % eller færre annonsører. Vest-Agder skilte seg ut med en høyere prosent, i april 2017 var 15 % av annonsene av transpersoner. Dette er et fylke med relativt få annonsører i sum, slik at et par transpersoner gir store utslag når det oppgis i prosent.

Inntrykket gjennom kartleggingsperioden var at tilbudet fra transpersoner var relativt stabilt i alle fylker og at det jevnt over er etterspørsel etter tjenester fra transpersoner i hele Norge, selv om antallet per fylke ikke er mange.

Duoer/par

Det finnes en kategori for «duo» og en for «par». Blant de annonsene vi fant var «duo» to kvinner som annonserte at de solgte seksuelle tjenester sammen, mens «par» ofte var en kvinne og en mann som solgte sammen. Vi registrerte svært få i disse kategoriene i kartleggingsperioden.

Klinikker/byråer

10 fylker hadde annonser for «klinikker» og to for «byråer» i april 2017. Etter bildene å dømme dreier disse kategoriene seg ofte om massasjeklinikker og det er lite forskjeller i utseendet og innholdet i de to kategoriene. Noen av annonsene presiserer at det jobber flere personer hos annonsøren, mens de fleste ser ut til å være for enkeltpersoner. I seks av fylkene som hadde annonser for klinikker lå tallene på under 5 %. Rogaland hadde 9 % klinikkannonser, mens Oslo hadde 13 %, Akershus 14 % og Buskerud 16,5 %. Flesteparten av klinikkannonser kom altså fra hovedstadsregionen.

De to fylkene som hadde annonser i kategorien «byråer» var Oslo, hvor 11 % av annonsene var for byråer, og Rogaland, med 1 %.

Nasjonalitet

Det er vanskelig å si noe sikkert om annonsørenes nasjonalitet på Real Escort. I april 2017 unnlot omtrent halvparten av annonsørene å oppgi hvilken nasjonalitet de hadde. Av de annonsørene som oppga nasjonalitet var i underkant av 10 % fra Norge, mens resten oppga å komme fra 60 ulike land fra hele verden. De fleste oppga imidlertid at de kom fra Europa, og da særlig Øst-Europa. En del oppga at de kom fra Sør-Amerika og Asia. Noen få oppga at de kom fra Afrika, Nord-Amerika og Oceania.

Incall/outcall

Incall og outcall henviser til det stedet hvor den seksuelle tjenesten blir utført. Ved incall kommer kunden til sexselgerens leilighet eller hotellrom. Ved outcall det motsatte, det vil si sexselgeren kommer til kunden.

De fleste annonsørene på Real Escort tilbyr både outcall og incall. Blant annonsørene i Oslo og Rogaland tilbød cirka 20 % flere incall fremfor outcall. I de resterende 17 fylkene var det omtrent like mange som tilbød outcall og incall, med en liten overvekt på outcall.

Risiko og sikkerhet

I arbeidet med å telle annonser på Real Escort så vi også på hvilke seksuelle tjenester som tilbys og i hvilken grad disse kan sette personen som selger sex i en risikabel og sårbar situasjon, både med tanke på smitte av seksuelt overførbare infeksjoner og utsatthet for vold.

På Real Escort kan annonsørene krysse av for 91 ulike former for seksuelle tjenester som de gir eller mottar. En del av tjenestene som listes opp er avanserte former for sex som innebærer at de som utfører disse tjenestene bør ha tilstrekkelig kunnskap om hvordan man best gjør dette for å unngå, eller senke, risiko for skade hos seg selv og/eller kundene.

I perioden vi foretok våre registreringer så vi at mellom 10 % og 20 % av annonsørene tilbød trekant eller sex med mer enn en mann. Å møte flere enn en kunde samtidig er risikofyllt og særlig sårbart hvis det oppstår en konflikt, vold eller trusler i løpet av treffet.

Kartleggingen viser at det er mange annonsører som tilbyr å utføre og motta OWO (oralsex uten beskyttelse). I de fleste fylkene var det 50 % eller flere av annonsørene som oppga at de utførte OWO, mens noen færre oppga at de mottok OWO. Seksuelt overførbare infeksjoner smitter ved oralsex og personene som tilbyr OWO utsetter således seg selv og kunden for smitterisiko. Et fåtall annonsører tilbød andre former for seksuelle tjenester uten kondom.

Omtrent 25 % av annonsørene på Real Escort tilbød å utføre analsex på sine kunder, mens omtrent 20 % annonserte med at de mottok analsex. Analsex innebærer også en risiko for smitte. Det er derfor viktig at de som tilbyr slike tjenester kjenner til hvilke forhåndsregler de må ta, både når de gir og mottar analsex, med eller uten bruk av hjelpemidler.

Mellom 5-10 % annonserte med at de tilbød filmer hvor de utfører seksuelle handlinger og viser eget ansikt. At en annen besitter en slik film medfører at man for alltid mister kontrollen på hvem som ser filmen og hva den blir brukt til. Dette er risikofyllt med tanke på konsekvensene det kan ha for selgerens privatliv og personvern i ettertid.

Intervjuundersøkelse blant brukere på Pro Sentret

Som en del av kartleggingen ønsket vi å samle inn et kvalitativt intervjumateriale om sexselgeres livssituasjon. Vi ville også samle informasjon om for eksempel annonsemåter og plattformer for kundeinteraksjon til bruk for videre kartlegging.

I første intervjuomgang benyttet vi oss av nøkkelinformanter. Prosessen med å identifisere nøkkelinformanter ble basert på følgende utvalgsriterier:

- Informanten skal være fysisk og psykisk ved god helse
- Informanten skal bruke internett aktivt i kontaktetableringen med kunder
- Informanten skal være under 40 år

Disse utvalgsriteriene ble valgt for at informantene skulle være best mulig rustet til å snakke om ting som potensielt kunne vekke vonde eller ubehagelige minner. Aldersgrensen ble satt ut i fra en hypotese om at yngre personer var bedre kjent med forskjellige teknologiske flater og at det var mer sannsynlig at de tok disse i bruk.

I utvalgsprosessen la vi også stor vekt på at nøkkelinformantene skulle gjenspeile Pro Sentrets brukere som arbeider på innendørsmarkedet, i forhold til nasjonalitet og alder. I to tilfeller fravek vi alderskriteriet. Dette for å fange opp informanter fra gruppen latinamerikanske kvinner, der vi ikke klarte å rekruttere noen under 40 år.

Alle nøkkelinformantene ble rekruttert av helseavdelingen på Pro Sentret. Dette var ikke en bevisst strategi, da samtlige avdelinger på Pro Sentret var delaktige i rekrutteringen. Dog er vår erfaring at majoriteten av kvinnene som jobber på innemarkedet i hovedsak benytter seg av helsetilbudet vårt, så dette var ikke overraskende.

Tross flere forsøk klarte vi ikke å rekruttere noen norske kvinner. En norsk kvinne var interessert i å delta, men møtte ikke opp til avtalen. For øvrig klarte vi å få en relativt god representativitet, med informanter fra de nasjonalitetene som er sterkest representert blant brukerne på Pro Sentret.

Et intervjukjema med 33 spørsmål ble utarbeidet. I intervjukjemaet inngikk både generelle spørsmål (alder, nasjonalitet etc.), og spørsmål knyttet til forsørgelsesbyrde, migrasjonsrute, bolig- og arbeidsforhold, helse, vold og sikkerhet, utnyttelse og organisering samt annonseringsmåter. I tillegg fikk informantene komme med forslag til hvordan Pro Sentret bedre kan imøtekomme behovene deres.

Intervjuundersøkelsen pågikk siste halvdel av april, med to supplerende intervjuer i begynnelsen av mai. Totalt ble åtte personer intervjuet.

Samtlige nøkkelinformantintervjuer ble utført av en spesialkonsulent på Pro Sentret. Intervjuene tok omtrent 20-45 minutter og foregikk på engelsk, norsk og spansk. Nøkkelinformantene fikk en gave bestående av hudprodukter til en verdi av 100 kroner som takk for deltakelsen.

Nasjonalitet

De åtte personene som ble intervjuet kom fra seks forskjellige land. Nasjonalitetene fordeler seg slik:

Colombia	1
Ecuador	1
Russland	1
Latvia	2
Polen	1
Romania	2

To av nøkkelinformantene hadde permanent opphold i Norge og to av informantene hadde permanent opphold i et EU-land, men kom opprinnelig fra Sør-Amerika. De resterende fire oppholdt seg i Norge midlertidig.

Alder

Nøkkelinformantenes alder varierte mellom 25 og 56 år. Gjennomsnittsalder er 35 og median 31. To personer er over 40.

Oppholdstid i Norge

Informantene oppga at de hadde oppholdt seg i Norge mellom 1-10 år. Oppholdstiden i Norge gjenspeiler ikke nødvendigvis et sammenhengende opphold. En av informantene reiste frem og tilbake mellom hjemlandet og Norge, og oppholdt seg her kun i korte perioder. Øvrige informanter hadde oppholdt seg i Norge sammenhengende, med unntak av kortere hjemreiser og ferieopphold. Den informanten som har oppholdt seg i Norge lengst, 10 år, hadde permanent opphold.

Barn og forsørgelsesbyrde

Tre av nøkkelinformantene oppga at de har barn. Dette er også de tre eldste kvinnene. Samtlige av dem som har barn, oppga at barna befant seg i hjemlandet eller i det landet de hadde permanent opphold i.

Syv av de åtte nøkkelinformantene oppga at de bidro økonomisk til familiemedlemmer i hjemlandet og/eller i det landet de hadde opphold i. I noen tilfeller spesifiserte ikke informantene hvilke familiemedlemmer de hjalp økonomisk, men av de som gjorde det, oppga alle at de bidro økonomisk til foreldre. Dette er ikke overraskende med tanke på at medianalderen er relativt lav. Dette kan også være en del av forklaringen på at få oppga at de har egne barn.

Av de tre informantene som har barn oppga to at de bidro til barnas forsørgelse. Den informanten som ikke gjorde det, oppga at hun har voksne barn som forsørget seg selv. Denne kvinnen forsørget dog foreldre og eide et hus i hjemlandet som foreldrene bodde i.

En av informantene oppga at hun kun ga beskjedne økonomiske bidrag til familiemedlemmer. Foreldrene hennes tror at hun er vaskehjelp i Norge og hun sendte derfor ikke summer som stod i samsvar med inntekten hennes fra prostitusjon, da hun mente at det kunne vekke mistanker hos foreldrene om at hun egentlig selger sex.

Migrasjonserfaring

Som nevnt var alle nøkkelinformantene migranter med kortere eller lengre botid i Norge. Informantene ble spurt om å beskrive sin migrasjonsprosess, fra de forlot hjemlandet sitt til de kom fram til ønsket destinasjon.

To av informantene oppga at de kun har bodd og arbeidet i Norge i tillegg til i hjemlandet sitt. En av dem oppholdt seg bare i Norge et par uker av gangen for deretter å dra tilbake til hjemlandet.

Øvrige informanter har bodd og arbeidet i flere land enn Norge og hjemlandet. I to tilfeller har informantene hatt ordinær jobb i et EU-land (begge hadde opprinnelse i Sør-Amerika) og har solgt sex kun i Norge. Begge disse oppgir at finanskrisen 2008 resulterte i at de mistet jobbene sine, og at de deretter valgte å dra til Norge for å selge sex. To informanter, som ble intervjuet sammen, hadde tidligere arbeidet i Hellas og Nederland.

En annen informant oppga at hun jobbet som stripteasedanserinne i Tyskland før hun kom til Norge. Informanten vantrivdes, og forholdene var svært dårlige. En av hennes venninner solgte sex i en stor norsk by og foreslo at hun burde prøve dette istedenfor, hvilket hun gjorde.

En annen informant hadde solgt sex i Storbritannia, Tyskland og Sverige før hun kom til Norge. Informanten beskrev inntjeningen som høyere i disse landene, men forholdene som svært dårlige. Hun opplevde Norge som et sikrere land å jobbe i, til tross for lavere inntjening.

Boligforhold

En person oppga at hun bor på hotell når hun er i Norge, mens en annen oppga at hun manglet fast bosted. De øvrige informantene bodde i leiligheter som de leide. Tre personer hadde lovlig langtidskontrakt, mens de andre leide via forskjellige korttidsleietjenester som for eksempel booking.com og lignende. Flere fortalte at de opplevde det som vanskelig å finne seg bolig i Norge, og at det er svært dyrt.

Syv av informantene vurderte sin egen sikkerhet der de bor som god eller meget god. En vurderer sikkerheten som dårlig. Denne informanten manglet fast bosted, og beskrev en boligsituasjon preget av mye flytting mellom venner og korte leiekontrakter.

Arbeidsforhold

Fem av nøkkelinformantene jobbet utelukkende fra den samme leiligheten som de bodde i. To av disse oppga at de unntaksvis kunne dra hjem til kunden, men kun med kunder de kjente godt. De øvrige tre oppga at de aldri jobbet utenfor leiligheten. Flere mente at det å gjøre såkalt «outcall», det vil si å komme til kundens hotellrom eller hjem, er svært risikofyllt.

To nøkkelinformanter oppga at de arbeidet på flere arenaer: Fra leilighet, hotell og hjemme hos kunden. En av disse jobbet iblant fra gaten, men fortalte at dette ble sjeldnere og sjeldnere.

En informant hadde tidligere jobbet i gateprostitusjon, men arbeidet nå innendørs fra leilighet. Hun fortalte at hun opplevde dette som en sterk forbedring fra tidligere når det gjaldt sikkerhet og hygiene,

men også at kundene inne var høfligere og mindre voldelige enn de hun hadde da hun jobbet fra gaten.

Seks av nøkkelinformantene oppga at de opplevde arbeidssituasjonen sin som trygg, en person som meget trygg. En av disse informantene mente at dette var på grunn av at hun jobbet og bodde sammen med en venninne. Kvinnen fortalte at hun følte seg utrygg da venninnen var på ferie og hun var alene i leiligheten. Hun hadde kun hatt «very old clients» i denne perioden, som hun mente var roligere enn yngre.

En informant oppga at hun opplevde sin arbeidssituasjon som meget utrygg. Denne kvinnen hadde en svært ustabil boligsituasjon og solgte iblant sex på gaten.

Inntjening

Vi spurte nøkkelinformantene om de opplevde inntjeningen sin som dårligere eller bedre enn tidligere, med vekt på siste år. Fem personer oppga at inntjeningen var blitt dårligere, eller meget dårligere, særlig siden januar 2017. Flere mener at dette skyldes mer konkurranse, altså en økning av antall kvinner som selger sex. Pro Sentret har imidlertid ikke hatt økt pågang av brukere i perioden eller sett indikasjoner på at antallet sexselgere i Oslo har gått opp.

En informant oppga at inntjeningen visstnok har blitt dårligere, men at dette skyldes at hun jobbet mindre. Ytterligere to informanter forteller at «business is good enough», og at de hadde stor nok inntjening til å forsørge seg selve og familiemedlemmer i hjemlandet.

Annonseringsflater

Samtlige nøkkelinformanter brukte kun nettstedet Real Escort for å komme i kontakt med kunder. En informant oppga at hun en periode brukte nettstedet *eskortejenter* der det er gratis å annonsere, men at hun ikke likte det. Den samme informanten fortalte også at hun har venner som brukte datingappen *Tinder* for å finne kunder, men at hun ikke brukte denne appen selv. En annen informant oppga at hun hadde en venn som brukte nettstedet *Backpage*.

Arbeidserfaring utenfor prostitusjon

Ingen av nøkkelinformantene hadde annen inntekt enn penger fra sexsalg ved tidspunktet for intervjuet. Flere oppga dog at de var i gang med å finne annet arbeid eller planla å gjøre det. De fleste hadde også arbeidserfaring utenfor prostitusjon.

En informant fortalte at hun tidligere hadde et opphold fra å selge sex i ett år, og at hun da arbeidet med renhold. Inntekten var altfor lav til å få endene til å møtes. Hun begynte derfor å selge sex igjen.

Opplevelser av kundevold, diskriminering og trakassering

Vi stilte to spørsmål som handlet om kundevold og redsel for kundevold: «Har du noensinne vært redd når du har vært sammen med en kunde?» og «Har du blitt fysisk angrepet av en kunde?». To informanter svarte nei på begge spørsmålene, ytterligere seks personer svarte ja på et av spørsmålene. Ingen svarte ja på begge spørsmålene. Noen av de som svarte ja på ett av spørsmålene om vold, ga mer utfyllende beskrivelser av erfaringene sine, andre ikke.

Vi har ikke stilt oppfølgingsspørsmål om voldserfaringer. Dette har vært bevisst, dels fordi voldsutsatthet ikke har vært fokus i denne kartleggingen og dels fordi fortellinger om vold ofte kan kreve ytterligere oppfølging. Gitt den korte perioden intervjuene pågikk (3 uker), og det faktum at flere

av informantene bruker Pro Sentret sporadisk, vurderte vi det ikke som hensiktsmessig å spørre inngående om vold i denne kartleggingen.

Et spørsmål handlet om eventuelle erfaringer med trakassering og diskriminering. Seks personer svarte nei på dette spørsmålet. Flere oppga at grunnen til at de ikke har opplevd trakassering eller diskriminering er at de er meget diskre og nøye med å holde sexsalget skjult fra for eksempel naboer.

To personer oppga at de hadde opplevd diskriminering eller trakassering. Den ene informanten fortalte at hun har opplevd trakassering fra kunder, men at det er sjeldent. Den andre informanten, som jobbet fra hotell, hadde opplevd diskriminering fra hotellpersonalet. Kvinnen fortalte at hotellpersonalet ringte politiet og at hun hadde blitt kastet ut fra hotellet. Hun hadde betalt for flere dager, men fikk ikke igjen pengene.

Ett spørsmål handlet om hvor informantene ville ha henvendt seg hvis de ble utsatt for vold eller annen kriminell handling. Fire personer oppga at de i første omgang ville ha henvendt seg til politiet for å få hjelp. Disse personene fortalte at de hadde tillit til norsk politi, og at de også hadde god erfaring fra å ha vært i kontakt med dem. To personer oppga at de i første omgang ville ha henvendt seg til prostitusjonstiltakene.

To personer oppga at de aldri har trengt hjelp og at de derfor ikke vet hvor de ville ha henvendt seg hvis noe skulle skje. Den ene tvilte likevel på at hun ville ha gått til politiet.

Organisering og utnyttelse

Vi har stilt et spørsmål som handler om hvorvidt informantene får noen form for bistand fra tredjepart. Gjennom dette spørsmålet ville vi både fange opp bistand som gis for eksempel mellom venner, og organisering som skjer via bakmenn. Spørsmålet lød: «Er det noen som hjelper deg med: a) annonsering, b) reiser, c) økonomi, d) bolig. Alle unntatt en svarte nei på dette spørsmålet. Informanten som svarte ja, fortalte at de innenfor venninnegruppen hennes iblant lånte hverandre penger til hjemreiser, men at det ikke var noen form for utnyttelse involvert.

Vi hadde fire spørsmål om utnyttelse. Vi valgte å stille to av disse spørsmålene indirekte, det vil si «kjenner du noen som...», snarere enn å spørre direkte hvorvidt vedkommende hadde blitt utnyttet. Erfaringsmessig er det sjeldent hensiktsmessig å spørre direkte om utnyttelse, det tar ofte lang tid å bygge opp tilstrekkelig tillit for at personer skal begynne å fortelle om dette. Spørsmålene lød: «Kjenner du noen, eller har du hørt om noen, som har blitt tvunget eller lurt til å selge sex?»; «Kjenner du noen som gir deler, eller hele, inntekten til en tredjepart/annen person?»; «Har du noensinne blitt kontaktet av en person som mot betaling tilbyr beskyttelse?»; «Har noen som vet at du selger sex truet med å bruke denne informasjonen mot deg?»

En av nøkkelinformantene svarte ja på om hvorvidt hun kjente noen som ga hele eller deler av inntekten sin til en tredjepart. Informanten fortalte at hun tidligere hadde hatt en kjæreste som tok pengene hennes. Nå brukte hun denne erfaringen til å få andre kvinner hun kjenner til å bryte opp med kjæresten som utnyttet dem og beholde inntekten sin for seg selv. Hun oppga at det å ikke ha en kjæreste fikk henne å føle seg fri - hun kunne gjøre det hun ville, reise dit hun ville etc. På øvrige spørsmål svarte samtlige informanter nei.

Pro Sentret erfarer at utnyttelse kan pågå i grenseland mellom kjærlighetsrelasjoner og hallikvirksomhet, så kalte kjærestehalliker. Det er derfor ikke nødvendigvis slik at det noen ville anse som utnyttelse oppleves slik av kvinnen selv. Det finnes dog ingen tegn på at noen av

nøkkelinformantene befant seg i en slik situasjon. Nøkkelinformantene hadde som nevnt blitt valgt ut på basis av at de var ved god helse og i en stabil situasjon. Dette betyr derimot ikke at utnyttelse ikke forekommer blant personer som selger sex via internett

Supplerende intervjuer på Pro Sentret

Det ble også gjort supplerende intervjuer av brukere på Pro Sentret. Vi brukte da en redusert versjon av spørreskjemaet som ble brukt i intervjuene med nøkkelinformanter og beregnet cirka fem minutters tidsbruk per intervju. I denne runden hadde vi ikke like strenge kriterier i utvalget av informanter. Det var tilstrekkelig at de arbeidet innendørs og brukte internett i kontaktetableringen med kundene. Intervjuene pågikk i hele mai måned og til sammen ble fem kvinner intervjuet.

Nasjonalitet og oppholdstid i Norge

Informantene kom fra: Brasil, Romania, Russland, Ungarn og Latvia. De hadde oppholdt seg i Norge mellom 1 dag og 7-8 år. Oppholdstiden i Norge trenger ikke å ha vært sammenhengende, ettersom flere reiser mellom Norge og hjemlandet og er her kun i korte perioder.

Alder

Informantenes alder varierte mellom 25 og 45 år. Gjennomsnittsalder var 33,6, og medianen 28.

Barn og forsørgelsesbyrde

To av informantene har barn, og de fortalte at disse barna bor i hjemlandet.

Samtlige informanter oppga at de forsørget familiemedlemmer i hjemlandene sine. Tre av dem spesifiserte ikke hvilke familiemedlemmer det dreide seg om, øvrige oppga foreldre, søsken og i ett tilfelle også egne barn.

Erfaring med sexsalg fra andre land

Tre av informantene hadde kun arbeidet med sexsalg i Norge. Hvorvidt de hadde hatt ordinært arbeid i hjemlandene sine fremgikk ikke i intervjuet. To hadde arbeidet i andre land i tillegg til Norge og hjemlandet: Én med erotisk massasje i Belgia og én med sexsalg i Tyskland og Sveits.

Boligforhold

Samtlige informanter oppga at de bodde i leilighet. Én fortalte at hun bodde sammen med en venninne i hennes leilighet. To oppga at de hadde korttidsleiekontrakter på leiligheter, og at de fant disse via nettstedet bookings.com. Ytterligere en informant hadde en toårig leiekontrakt på en leilighet som hun fant på finn.no.

Arbeidsforhold

Tre av informantene oppga at de jobbet fra den samme leiligheten som de bodde i. Én tok kun outcall, og en jobbet både fra leilighet, hotell og hjemme hos kunder.

Arbeidserfaring utenfor prostitusjon

Fire av informantene oppga at de ikke hadde arbeid i tillegg til sexsalg. Flere har dog arbeidserfaring fra det ordinære arbeidsmarkedet i hjemlandene sine. Én oppga at hun hadde fast arbeid som daglig leder i en butikk i hjemlandet, men reiser til Norge i perioder for å supplere inntekten sin. Hun fortalte at hun hadde kjøpt leilighet til både seg selv og moren, og en bil med inntekten hun har fått fra sexsalg i Norge.

Opplevelser av kundevold, organisering og utnyttelse

På spørsmålet «Har du opplevd diskriminering eller trakassering der du bor eller arbeider fra: a) huseier, b) politi, c) kunder, d) naboer, e) hotellansatte, f) annet», svarte tre personer nei.

Øvrige to svarte at de hadde opplevd vold fra kunder. I et tilfelle handlet det om en voldsepisode informanten hadde blitt utsatt for. I det andre tilfellet handlet det om et ran utført av en kunde. Ingen av informantene hadde anmeldt episodene til politiet.

På spørsmålet om hvor de ville henvendt seg hvis noe skjedde med dem, svarte to til politiet. Tre svarte at de ville oppsøke Pro Sentret i første omgang. En av de som svarte at hun ville ha henvendt seg til Pro Sentret, oppga at hun også ville ha kontaktet politiet hvis det var nødvendig.

Ingen av informantene oppga at noen andre tilrettela eller ga dem bistand med annonser, reiser, økonomi eller bolig. Alle oppga at de gjorde alt selv.

Telefonundersøkelse

For å få et supplerende materiale til intervjuundersøkelsen som ble utført blant brukere av Pro Sentret, valgte vi å kontakte personer som annonserte seksuelle tjenester på nettstedet Real Escort.

Vi tok kontakt ved å ringe på oppgitt telefonnummer i annonsen. Telefonkontakten hadde to mål: Å gi informasjon om tjenestene som tilbys på Pro Sentret samt å samle inn kunnskap om annonsørens livssituasjon.

Et spørreskjema ble utarbeidet i norsk, engelsk og spansk versjon. Skjemaet inneholdt spørsmål om bolig- og arbeidsforhold, utnyttelse, organisering, annonseringsmåter, voldsutsatthet, forsørgelsesbyrde, sikkerhet og opplevelser av diskriminering. I tillegg inneholdt spørreskjemaet generelle spørsmål, for eksempel om alder og opprinnelsesland. Spørreskjemaet ble basert på det skjema som tidligere ble brukt i spørreundersøkelsen blant Pro Sentret brukere, men ble tilpasset og kortet ned.

Det norske spørreskjemaet skilte seg noe fra det engelsk/spanske. Migrasjonsrelaterte spørsmål inngikk ikke i det norske skjemaet, men det norske inkluderte et spørsmål om hvorvidt vedkommende har arbeid utenfor prostitusjonen.

I løpet av kartleggingsperioden sendte vi en forespørsel til Real Escort om å få legge ut en link til Pro Sentrets hjemmeside på deres nettsted. Dette godtok Real Escort, og Pro Sentret har hatt en link på startsidene av Real Escort mesteparten av perioden ringingen har foregått. Der finnes i tillegg linker til Pion (Prostituertes Interesseorganisasjon i Norge), Nadheim, smittesjekk.no og diverse nettsteder som retter seg mot kunder.

Utvalg

Målet har vært å få et så tilfeldig utvalg av annonser som mulig. Utvalget gikk til som følger: Vi gikk inn på «avansert søk» og huket av for «jenter» og «ts/tv», samt det fylke som var av interesse. Vi registrerte deretter de første fem og de siste fem annonsene på hver side. I mindre fylker er det ofte bare en eller et par sider med annonser.

Vi noterte et minimum av informasjon fra annonsene: Navn, oppgitt alder, telefonnummer og oppgitt språkferdighet.

Vi samlet sammen nummer fra ett fylke av gangen. I de fleste tilfeller foregikk ringingen samme dag, eller dagen etter at numrene ble samlet inn.

Oppringingen

Oppringingen pågikk i ukene 22-24. Totalt ble 172 annonsører ringt opp og av disse tok 68 telefonen (39,5 %). 19 personer valgte å delta i spørreundersøkelsen (11 %), det vill si 28 % av de som tok telefonen. Det var en noe høyere svarprosent i de mindre fylkene. Vårt hovedfokus var på Oslo og Oslonære fylker (Akershus, Buskerud, Østfold og Vestfold), med til sammen 125 annonser. For å få et øyeblikksbilde av resten av Norge ble også annonsører i de største byene på Sørlandet (Kristiansand), Vestlandet (Bergen), Midt-Norge (Trondheim) og Nord-Norge (Tromsø) oppringt. Alle numrene vi ringte var norske, og vi så ytterst få utenlandske nummer blant annonsene på Real Escort.

Vi spurte hvorvidt kvinnen var kjent med Pro Sentrets tilbud. Ti personer oppga at de var kjent med Pro Sentret. En del oppga at de bruker tjenestene, mens andre svarte «yes» uten å si noe nærmere om det. Nadheim, Kirkens Bymisjons prostitusjonstiltak i Oslo, gjør oppsøkende arbeid per telefon på ukentlig basis. Det er ikke usannsynlig at en del av de Pro Sentret har snakket med trodde at Pro Sentret og Nadheim er samme tilbud, og at de tidligere har blitt kontaktet av Nadheim. Åtte personer oppga at de ikke er kjent med Pro Sentret, én person svarte ikke på spørsmålet.

Alder

Alderen på deltakerne i spørreundersøkelsen varierte mellom 23 og 57 år. Gjennomsnittsalderen var 36 år og medianen var 34. Oftest har det ikke vært samsvar mellom virkelig alder og den alder som personen oppga i annonsen. Vanligvis var alderen som var oppgitt i annonsen lavere enn den som ble oppgitt i intervjuet. Kun to personer blant de spurte var yngre enn 25 år.

Nasjonalitet

Det er vanskelig å si noe sikkert om nasjonalitetene til personene som annonserer på Real Escort. De fleste oppgir ikke nasjonalitet, og i tilfeller der nasjonalitet er oppgitt, er det usikkert hvorvidt det er den reelle. Kunnskapen om hvilke land personene bak annonsene kommer fra er derfor begrenset og mer av anekdotisk karakter.

De fleste av de oppringte anga ikke nasjonalitet i annonsen sin. I noen tilfeller oppga de i annonsen det land de er fast bosatt i, for eksempel Spania, men fortalte at de opprinnelig kom fra et annet land.

Nasjonalitetene til de som valgte å delta i spørreundersøkelsen vår fordeler seg slik:

Nasjonalitet	Antall
Norge	6
Russland	3
Colombia	2
Argentina	1
Italia	1
Etiopia	1
Ghana	1
Ungarn	1
Polen	1
Romania	1
Asia (uspesifisert)	1

Norge er den største nasjonaliteten blant de som har deltatt i spørreundersøkelsen. Av de som annonserte med at de var norske, og som tok telefonen når vi ringte, valgte samtlige å delta i spørreundersøkelsen. Av det totale antallet annonser på Real Escort er det imidlertid kun i underkant av 10 % som oppgir norsk nasjonalitet, så dette betyr at det er en viss overrepresentasjon av norske kvinner i spørreundersøkelsen. Det er interessant at svarfrekvensen har vært så høy blant de norske annonsørene, særlig med tanke på at vi ikke klarte å rekruttere norske informanter til spørreundersøkelsen blant Pro Sentrets brukere. Muligens kan den mislykkede rekrutteringen av norske informanter til intervjuundersøkelsen ha å gjøre med at vi da prøvde å lage en avtale for intervju. Vår erfaring tilsier at en del av de norske kvinnene befinner seg i en kaotisk livssituasjon og at avtaler derfor kan være vanskelige å holde. Telefonundersøkelsen var «der og da» og muligens derfor enklere å forholde seg til.

Språk

Språkkunnskapene angitt i annonsetekstene gjenspeilet i de fleste tilfeller kvinnenes faktiske språkkunnskaper noenlunde godt. I noen tilfeller snakket ikke kvinnene engelsk i det hele tatt, selv om de oppga engelskkunnskapen som «liten» i annonsene sine.

Når det gjelder søramerikanske kvinner var språkferdigheten mer variert. En snakket meget godt engelsk. Et intervju var helt på spansk, men denne kvinnen snakket noe engelsk i tillegg. En annen kvinne med latinamerikansk opprinnelse snakket flytende norsk.

Russland er den nest største nasjonaliteten blant de som har blitt intervjuet per telefon, og samtlige snakket engelsk godt. Øvrige østeuropeere som ble intervjuet snakket også engelsk.

Ved ett tilfelle snakket vi med 2 transkvinner fra Brasil. De oppga i annonsen at de snakket spansk, men det viste seg å være portugisisk med en del spanske ord. Intervjueren snakket ikke portugisisk og av den grunn gikk intervjuet ikke å gjennomføre, til tross for at de var interesserte i å delta.

Oppholdstid i Norge

Blant de utenlandske kvinnene som ble intervjuet varierte oppholdstiden i Norge veldig, fra et par dager opptil 5 år. Flere oppga at de reiser frem og tilbake mellom hjemlandet og Norge, andre at de oppholdt seg her mer sammenhengende i lengre eller i kortere perioder. At en person oppga at hun hadde oppholdt seg i Norge i 2 år, trenger derfor ikke å bety at hun har vært her sammenhengende.

En relativt lav andel oppga at de reiser mellom byer - de fleste jobber kun i en by i en sammenhengende periode. Pro Sentrets inntrykk er at reisevirksomhet i forbindelse med salg av sex er mer vanlig utenfor storbyområdene, der personer jobber fast fra leilighet.

Vi spurte de utenlandske kvinnene (10 personer) hvorvidt de har arbeidet i andre land enn Norge og hjemlandet sitt. Spørsmålet gjaldt alle typer arbeid, ikke bare sexsalg. To personer oppga at de kun arbeider i Norge og én svarte ikke på spørsmålet. De øvrige informantene har arbeidet i andre land, og av disse har én kun jobbet med sexsalg i Norge, men har hatt andre typer arbeid i andre land.

De som har jobbet med sexsalg i andre land oppga Østerrike, Italia, Frankrike, Kypros, Spania, Sverige, Finland og USA som land de har arbeidet i. Det virket imidlertid som om alle informantene som deltok i spørreundersøkelsen for tiden kun jobber i Norge. De reiser med andre ord ikke til flere forskjellige land og selger sex.

Flere som har solgt sex i andre land fortalte at de opplever Norge som et trygt sted og at kundene generelt er høflige. Noen fortalte oss også at det er mindre konkurranse om kundene i Norge enn i for eksempel Spania.

Forsørgelsesbyrde i hjemlandet

Alle intervjuer som har blitt utført på engelsk/spansk med utenlandske kvinner inkluderte et spørsmål om hvorvidt vedkommende forsørger familiemedlemmer i hjemlandet. Seks svarte ja, to nei og to svarte ikke på dette spørsmålet. Det vanligste er å forsørge egne barn, hvilket fire personer oppga at de gjorde, men også søsken, foreldre og nieser/nevøer har blitt nevnt. To spesifiserte ikke hvilke familiemedlemmer de forsørget.

Noen av deltakerne spesifiserte hvor mye penger de sender hjem, og redegjorde for hvorvidt disse pengene supplerer annen inntekt hos mottakerne. For eksempel oppga en kvinne at hun bidro med 300 euro per måned til sin mor i hjemlandet for å supplere morens pensjon på 100 euro. Denne kvinnen bidro også økonomisk til egne barn og nieser/nevøer.

Boligsituasjon i Norge

Alle unntatt to kvinner oppga at de bodde i leilighet. Blant de utenlandske kvinnene oppga flere at de enten brukte booking.com eller AirBnb for å finne leilighet i Norge. To kvinner oppga at de savner et fast sted å bo og fortalte at de flytter rundt blant venner. En oppga at hun bor på hotell.

Arbeidsted i Norge

Syv av kvinnene oppga at de arbeider fra leilighet og seks at de arbeider både fra leilighet og hotell eller hjemme hos kunden. Fem oppga at de arbeider fra hotell, mens én ikke besvarte spørsmålet. Av de som tok imot kunder i leilighet, oppga de fleste at de også bodde i denne leiligheten. Vårt inntrykk er at det å jobbe fra hotell eller å dra hjem til kunden/kundens hotell er vanligere utenfor Oslo.

Kontaktflater med kunder

Med tanke på at vi fant telefonnumrene vi ringte på Real Escort, er det ikke overaskende at samtlige som deltok i spørreundersøkelsen oppga at de bruker dette nettstedet for å komme i kontakt med kunder. Få (fem personer) oppga at de bruker andre nettsteder i tillegg til Real Escort. Nettstedene som har blitt nevnt er Eskortejenter og Backpage. En kvinne oppga at hun hadde en jobbprofil på Facebook der kunder kunne kontakte henne. En annen kvinne snakket om utesteder der det foregikk sexsalg, men det framgikk ikke hvorvidt hun brukte denne arenaen selv.

Diskriminering og trakassering

Et av spørsmålene var om de har opplevd diskriminering og trakassering. Åtte personer svarte ja, åtte nei og to svarte ikke på dette spørsmålet. En person svarte nei på spørsmålet, men oppga samtidig at hun har opplevd at personer er «slemme» på hoteller, dog uten å spesifisere hvorvidt det gjaldt ansatte eller hotellgjester. To av personene som oppga å ha opplevd diskriminering eller trakassering spesifiserte ikke hvem som hadde utsatt dem for dette.

Av de som svarte ja på å ha opplevd diskriminering eller trakassering, oppga tre kvinner at de har blitt utsatt for dette av kunder. Alle unntatt én, oppga ikke på hvilken måte trakasseringen eller diskrimineringen har blitt utført. Den personen som spesifiserte hva som skjedde, oppga at noen kunder har vært beruset eller utagerende, har nektet å betale eller har betalt mindre enn avtalt.

To personer oppga at de har opplevd diskriminering eller trakassering fra politi. Én av dem oppga at politiet har kommet til hotellrommet hennes, men fortalte ikke hvordan hun opplevde situasjonen eller om dette resulterte i at hun ble kastet ut fra hotellet. Den andre fortalte at hun har blitt stoppet av trafikklpoliti og at hun hadde vært mistenkt for noe. Hun fortalte ikke hvorvidt dette var relatert til sexsalg eller andre til forhold.

Flere oppga at de hadde positive erfaringer med norsk politi. En kvinne fortalte at hun hadde blitt oppringt av politiet og at de hadde spurt om hun hadde det bra. De ga henne også et kontaktnummer hvis hun trengte å komme i kontakt med dem. Kvinnen opplevde politibetjenten som vennlig, og mente at dette var en positiv opplevelse.

Andre har hatt et mer ambivalent forhold til politiet, med både gode og dårlige erfaringer. Én kvinne oppga at hun hadde gode erfaringer med politiet i forbindelse med et ran hun ble utsatt for. Samtidig fortalte hun at politiet har oppsøkt henne i leiligheter der hun har bodd og arbeidet. Politiet hadde i disse sammenhengene sjekket papirer og pass. Politiet informerte også huseier om at sexsalg foregikk i leiligheten, noe som resulterte i at hun ble kastet ut fra leiligheten.

De utenlandske kvinnene (ti personer) ble også spurt om hvor de henvender seg hvis de har blitt utsatt for noe og trenger hjelp. Fem svarte at de henvender seg til politiet, to oppga både politiet og et prostitusjonstiltak (Albertine, Kirkens Bymisjon i Stavanger), én svarte venner/bekjente. To besvarte ikke spørsmålet.

Intervjuer på norsk

Ni intervjuer ble utført på norsk. Av disse var tre personer ikke opprinnelig fra Norge, men hadde oppholdt seg i landet i en lengre periode og har oppholdstillatelse. De øvrige seks personene var etnisk norske.

Av de ni personene som ble intervjuet på norsk var tre kjent med Pro Sentret, fem var det ikke og én svarte ikke på spørsmålet. De som var kjent med, men ikke har brukt Pro Sentret, oppga at de trodde tjenestene retter seg mot gateprostituerte.

Kun to av de ni som ble intervjuet på norsk oppga at de har en annen jobb utover sexsalg. I et par tilfeller oppga kvinnene at de mottar ytelser fra NAV. En kvinne fortalte at hun fikk støtte, men ønsket seg en vanlig jobb. Dette opplevde hun som vanskelig, dels fordi hun har vært borte fra arbeidslivet lenge, men også fordi hun opplevde det som utfordrende med faste tider og et «A4»-liv etter å ha solgt sex så lenge. En kvinne, som opprinnelig var fra et annet land enn Norge, hadde planer om å starte opp en egen bedrift.

Av de som ble intervjuet på norsk oppga alle, unntatt to, at de bor i leilighet. De to som ikke bor i leilighet, oppga at de flytter rundt og bor hos venner.

I gruppen som ble intervjuet på norsk, oppga seks kvinner at de jobbet fra hotell eller fra både leilighet og hotell (incall og outcall). De øvrige tre svarte at de kun jobber fra leilighet. Andelen som jobbet både incall og outcall var høyere i denne gruppen, enn hos de kvinnene som ikke ble intervjuet på norsk. En mulig forklaring er at kvinnene i denne gruppen er bofast i Norge og har sterkere motivasjon for å passe på anonymiteten sin. Grunnet det begrensede materialet kan også forskjellen mellom gruppene være en statistisk tilfeldighet. Likefullt, så er forskjellen mellom de som har blitt intervjuet på norsk og de øvrige kvinnene stor.

Det er interessant i denne sammenheng at flere av de utenlandske kvinnene oppga at de opplever outcall og det å jobbe på hotell som usikkert og potensielt farlig. De fleste utenlandske kvinnene oppga også at de jobbet sammen med en eller flere personer i en leilighet. Dette er mest sannsynlig sikrere enn det er å jobbe alene på et anonymt hotell eller i hjemmet til en kunde. Vårt inntrykk er at de norske generelt sett jobber alene, det vil si uten «kollegaer» som oppholder seg på samme sted, uavhengig av hvorvidt de jobber fra leilighet eller fra hotell.

En del av de utenlandske informantene fortalte om dårlige erfaringer med hotellpersonalet, for eksempel det å bli oppringt av resepsjonen med spørsmål om hvorvidt de selger sex. En del knyttet også denne behandlingen til deres etnisitet/nasjonalitet. Muligens er det å jobbe fra hotell noe enklere for «etnisk norske» kvinner, da de mest sannsynlig tiltrekker seg mindre oppmerksomhet fra hotellpersonalet.

Utnyttelse og sårbarhet

I spørreundersøkelsen inngikk to spørsmål om utnyttelse: «Er det noen som hjelper deg med dine annonser/reiser/økonomi/bolig?» og «Kjenner du noen som har blitt tvunget eller lurt til å selge sex?». Svært få svarte ja på disse spørsmålene. Hvis de svarte ja på hvorvidt noen hjalp dem med annonser og lignende, handlet det oftest om for eksempel å låne eller låne ut penger fra/til en venninne i miljøet, og dermed ikke nødvendigvis en utnyttelsessituasjon. I ett tilfelle oppga en kvinne at en person ordnet med annonsene hennes. Denne kvinnen framsto som sårbar - hun var ny i bransjen, snakket dårlig norsk, og det virket som om hun befant seg i en vanskelig situasjon. I dette tilfellet oppfordret vi henne til enten å komme innom Pro Sentret, eller snakke med en sosialkonsulent per telefon for bistand.

På spørsmålet om hvorvidt de kjente noen som har blitt truet eller lurt til å selge sex, svarte de fleste med å referere til informasjon de hadde fått gjennom for eksempel media. Noen snakket i tillegg om kvinner som har blitt utnyttet av kjærester. Noe positivt var at flere kvinner fortalte at de oppfordrer andre kvinner de kjenner i miljøet til å bryte med kjærester som utnyttet dem (særlig økonomisk), og at de prøvde å styrke kvinner til å bli selvstendige og beholde inntekten sin selv.

En kvinne fortalte at hun regelmessig sjekket annonsene på Real Escort etter personer som for eksempel tilbyr usikker sex. Kvinnen virket genuint bekymret for kvinnene bak disse annonsene og snakket mye om viktigheten av å passe på seg selv og sine kroppslige grenser. Hun etterspurte også plattformer der kvinner som selger sex kan snakke om erfaringene sine og gi tips til hverandre. Hun har også vært innom Pro Sentret og snakket med ansatte om dette.

To respondenter oppga at de tidligere arbeidet for hva de kaller en litauisk «agency», en type eskortebyrå. De hadde jobbet i flere land for dette byrået, og de hadde betalt halvparten av inntekten fra sexsalg til dem. Byrået håndterte all annonsering og kontakt med kunder. Det var ingen indikasjoner på at disse respondentene var bundet av en kontrakt eller lignende, eller at det var noe problem med å avslutte forholdet med eskortebyrået. Nå arbeider de helt selvstendig og opplever dette som en stor forbedring av inntjening og økt kontroll over egen arbeidssituasjon.

Det er utenfor enhver tvil at det foregår utnyttelse i prostitusjon også blant personer som selger sex innendørs. De fleste som har valgt å delta i spørreundersøkelsen oppga derimot at de ikke hadde blitt utnyttet i prostitusjon. Dette betyr ikke at svarene deres har mindre validitet, men at det finnes en risiko for skeivhet i materialet og at de med mindre ressurser, eller de som befinner seg i en utnyttelsessituasjon, er underrepresenterte.

Blant de som valgte å delta i spørreundersøkelsen var det kun et fåtall som ga inntrykk av at de befant seg i en vanskelig eller sårbar situasjon. De fleste av disse var norske, eller hadde opphold i Norge. Problematikken handlet blant annet om ustabil boligsituasjon og problemer med komme i ordinært arbeid. Ingen av disse personene presenterte problemer som handler om utnyttelse i prostitusjon, men snarere om personenes generelle livssituasjon.

Oppsummering av alle intervjuer

	Telefonintervju	Nøkkelinformant	Supplerende intervju
Antall respondenter	19	8	5

Alder	Telefonintervju	Nøkkelinformant	Supplerende intervju
Gjennomsnitt	36,5	35	33,6
Median	34	31	28

Nasjonalitet	Telefonintervju	Nøkkelinformant	Supplerende intervju
Brazil			1
Colombia	2	1	
Russland	3	1	1
Ungarn	1		1
Latvia		2	1
Romania	1	2	1
Ecuador		1	
Polen	1	1	
Italia	1		
Norway	6		
Etiopia	1		

Nasjonalitet	Telefonintervju	Nøkkelinformant	Supplerende intervju
Argentina	1		
Ghana	1		
Asia	1		
	19	8	5

Forsørger familie	Telefonintervju	Nøkkelinformant	Supplerende intervju
Ja	8	7	5
Nei	2	1	0
Ikke svart	2	0	0

Oppholdstid i Norge	Telefonintervju	Nøkkelinformant	Supplerende intervju
1-6 måneder	5		4
6 måneder- 1 år	1	2	
1-2 år	2	1	
2-5 år	3	4	
5 år +	1	1	1

Boligforhold	Telefonintervju	Nøkkelinformant	Supplerende intervju
Leilighet	15	6	4
Hotell	1	1	
Flytter rundt/bor med venner	2	1	1
Ikke svart/uklart	1	0	

Arbeidsforhold	Telefonintervju	Nøkkelinformant	Supplerende intervju
Leilighet	15	5	3
Hotell	1	6	0
Flere plasser (in- and outcall, gate)	2	2	2
Ikke svart	1	0	0

Finne kunder	Telefonintervju	Nøkkelinformant	Supplerende intervju
Real Escort	17	8	5
Facebook	1	0	0
Eskortejenter	2	0	0
Backpage Norway	1	0	0
Annet	1	0	0
Ikke svart	2	0	0

Bodd og arbeidet i andre land	Telefonintervju	Nøkkelinformant	Supplerende intervju
Ja	7	5	2
Nei	2	2	3
Ikke svart	2	0/1	0

(Kun utenlandske respondenter)

Arbeid i tillegg til prostitusjon	Telefonintervju (kun norske respondenter)	Nøkkelinformant	Supplerende intervju
Ja	2	0	1
Nei	7	8	4

Oppsummering og avslutning

Målet med denne kartleggingen har vært å lage et øyeblikksbilde av annonsemarkedet fra en begrenset periode, og en intervjustudie om livssituasjonen til personer som bruker internettplater for å komme i kontakt med kunder. Kartleggingen gir altså ikke et dekkende bilde av prostitusjonen som foregår på alle de ulike internettarenaene. Nedenfor følger en oppsummering av funnene våre, etterfulgt av forslag på hvordan prostitusjon på internettet kan kartlegges videre.

Kartlegging av annonser på Real Escort

Kartleggingsperioden varte fra uke 14 til uke 17. Oslo var det fylke med desidert flest annonser med et gjennomsnitt på 393 stykker, fulgt av Hordaland og Rogaland med henholdsvis 89 og 86 annonser. Antallet annonser i øvrige fylker varierte mellom 51 og fire i perioden.

Det var hovedsakelig kvinner som annonserte på nettstedet. I 10 av 19 fylker var 95 % eller flere av annonsørene kvinner. Kun Oslo hadde under 80 % kvinnelige annonsører i april 2017. Det er generelt få menn som annonserer på Real Escort og det var ingen fylker med mer enn 5 % mannlige annonsører.

Det var kun tre fylker hvor vi ikke registrerte annonsører som var transpersoner. I alle utenom et fylke, var det under 5 % eller færre annonsører. Vest-Agder skilte seg ut med en høyere prosent, i april 2017 var 15 % av annonsene av transpersoner, men dette var et fylke med svært få annonser.

I kartleggingen så vi også på seksuelle praksiser som kan innebære en forhøyet smitterisiko. Kartleggingen viser at det er mange annonsører som tilbyr å utføre og motta oralsex uten beskyttelse. I de fleste fylkene var det 50 % eller flere av annonsørene som oppga at de utførte, mens noe færre oppga at de mottok, oralsex uten beskyttelse. Omtrent 25 % av annonsørene på Real Escort tilbød å utføre analsex på sine kunder, mens omtrent 20 % annonserte med at de mottok analsex.

Intervjuer

32 personer som selger sex og bruker internett for å komme i kontakt med kunder har blitt intervjuet i denne kartleggingen. Respondentene har blitt rekruttert blant brukere på Pro Sentret og ved å ringe annonser på nettstedet Real Escort. Vi har ikke funnet signifikante forskjeller i svarene mellom de som bruker Pro Sentrets tjenester og de som ikke er kjent med tilbudet.

Majoriteten av de som valgte å delta i undersøkelsen er av utenlandsk opprinnelse og 13 forskjellige nasjonaliteter er representert i denne gruppen. Omtrent 19 % av respondentene var norske. Den største nasjonaliteten var norsk, fulgt av russisk og rumensk. Det var stor variasjon i hvor lenge de utenlandske respondentene har vært i Norge - fra noen dager til over fem år.

De fleste av de utenlandske respondentene oppgir at de forsørger familie i hjemlandene sine. Dette sammenfaller med Pro Sentrets erfaring med at utenlandske kvinner som selger sex ofte har en iblant stor forsørgelsesbyrde.

Majoriteten av respondentene oppgir at de jobber fra leilighet, men denne andelen er noe lavere blant de norske respondentene. De fleste både bor og arbeider leiligheten. To personer oppgir at de mangler fast bosted, øvrige respondenter bor i leilighet.

Svært få av respondentene oppga at de hadde vært utsatt for vold, trakassering eller diskriminering. I de tilfellene hvor respondentene hadde opplevd noe slikt, var det vanligvis kunder som hadde utsatt dem for dette. På spørsmål om hvor de skulle henvende seg hvis noe skjedde med dem, svarte majoriteten politiet, etterfulgt av Pro Sentret og andre prostitusjonstiltak. Generelt virker det som de fleste respondentene har relativt god tillit til norsk politi.

Ingen av respondentene oppga at de befant seg i en utnyttelsessituasjon. En respondent oppga at hun tidligere hadde blitt økonomisk utnyttet av en kjæreste. To respondenter oppga at de tidligere arbeidet for hva de kaller en litauisk «agency», et eskortebyrå, men at de nå jobbet for seg selv. Det var ingen indikasjoner på at disse respondentene var bundet av en kontrakt eller lignende, eller at det var noe problem med å avslutte forholdet med eskortebyrået.

Det at ingen av respondentene oppga at de befant seg i en utnyttelsessituasjon betyr ikke at utnyttelse ikke skjer i innendørsprostitusjon. Pro Sentret ringte totalt på 172 annonser på Real Escort. Av disse personer var det kun 11 % som valgte å delta i spørreundersøkelsen. Det er derfor en sannsynlighet for at de personer som eventuelt befinner seg i en utnyttelsessituasjon er blant de som ikke valgte å delta.

Veien videre

Prostitusjonsmarkedet befinner seg uten tvil i en omveltningssituasjon. Prostitusjon blir mer og mer et migrasjonsrelatert fenomen som inngår som en del av arbeidsmigrasjonen som skjer fra fattige land til de rike vestlige. Akkurat som i samfunnet generelt blir prostitusjonsmarkedet også digitalisert i økende grad. Nye flater og tekniske løsninger tas i bruk og kontakten mellom selgere og kjøpere skjer på internett. Samtidig har gateprostitusjonen kontinuerlig blitt redusert siden 1980-tallet, og utgjør i dag bare en liten del av det totale prostitusjonsmarkedet.

Bevegelsen fra gaten til internett har på en måte gjort prostitusjonsmarkedet mer tilgjengelig. Gjennom et kjapt googlesøk finner du annonser for salg av seksuelle tjenester i de fleste tettsteder i Norge. Samtidig byr internettprostitusjonen på utfordringer for både hjelpeapparatet og rettsvesenet. Å finne ut hvem, eller hvilke som står bak en annonse er vanskelig og ressurskrevende. I tillegg foregår det prostitusjon også utenfor de mer åpenlyse prostitusjonsnettstedene som for eksempel via datingapper, nettsamfunn og sosiale medier.

Pro Sentret er i gang med å etablere et oppsøkende arbeid på internett og med å tilrettelegge tilbudet vårt bedre for digital kommunikasjon mellom våre ansatte og målgruppen for tjenestetilbudet vårt. Oppsøkende arbeid er nødvendig for å etablere kontakt med personer som bruker denne arenaen. Samtidig er internett en krevende og utfordrende arena å drive oppsøkende arbeid på. Det er derfor nødvendig med et systematisk og faglig fundert oppsøkende arbeid, hvor det profesjonelle møtet og de etiske og juridiske retningslinjene på samme måte som ellers er sentrale elementer i arbeidet.

Det er bebudet en ny stortingsmelding på feltet menneskehandel og prostitusjon. Dette er gledelig. Det finnes store kunnskapshull om prostitusjon i Norge per dags dato, og mer kartlegging og forskning - både kvantitativ og kvalitativ - er nødvendig for å kunne etablere gode strategier og hjelpetiltak på feltet. Pro Sentret ser særlig store behov for mer kunnskap om:

- Prostitusjonens omfang
- Migrasjonens betydning for prostitusjonsmarkedet
- Organisering og menneskehandel på innendørsarenaen
- Den digitale økonomiens betydning for personer i prostitusjon

- Nye kontaktflater for sexselgere og sexkjøpere
- De forskjellige gruppene som opererer på internett

Denne kartleggingen er et lite bidrag til den massive kunnskapsoppdateringen som trengs på prostitusjonsfeltet. Vi håper at denne kartleggingen kan initiere videre kunnskapsinnhenting og forskning på dagens prostitusjonsmarked.

Referanser

Bjørndal, Ulla, 2017. *Sex som kapital. Om unge som bytter sex: Utforsking av seksualitet, sårbarhet, grenser og press*. Oslo: Pro Sentret

Länsstyrelsen i Stockholms län, 2015. *Prostitutionen i Sverige 2014: En omfattningskartläggning*. Stockholm: Länsstyrelsen i Stockholms län.

Pro Sentret, 2008. *Året 2007*. Oslo: Pro Sentret

Tveit, Marianne & Skilbrei, May-Len, 2008. *Mangfoldig marked: Prostitusjonens omfang, innhold og organisering*. Oslo: Fafo

Skilbrei, May-Len, 2001. *The rise and fall of Norwegian massage parlours: Changes in the Norwegian prostitution setting in the 1990s*. *Feminist review* 67:63-77

Warpe Sangesland, Sarah, 2017. *Mistanker og magefølelse: Hjelpeapparatet i Oslo sin kunnskap om enslige mindreåriges erfaringer med salg/bytte av sex*. Oslo: Pro Sentret

